

VEDENJE TAKO ALI DRUGAČE – 2. DEL

KRISTIJAN MUSEK LEŠNIK

Osnovna šola na slovenskem
Bled, 19.4.2013

VSAKO VEDENJE IMA NEKO FUNKCIJO – SLUŽI NEKEMU NAMENU

DOBRA NOVICA: Če razumemo funkcijo nekega vedenja, ga lažje razumemo

SLABA NOVICA: Včasih je težko razumeti funkcijo vedenja, še posebno, če ga želimo razumeti skozi prizmo „normalnega“ vedenja

Pa smo nazaj pri 3. mitu: Mnogi otroci, starši (tudi učitelji) so danes drugačni, kot včasih. Vendar KAKO?

KLINIČNI PSIHOLOGI: VČASIH VEČ „NEVROTSKIH“ TEŽAV

Osnovna šola na slovenskem, Bled, 19.4.2013

Kristijan Musek Lešnik: Vedenje tako ali drugače

kristijan.musek-lesnik@ipsos.si

KLINIČNI PSIHOLOGI: VČASIH VEČ „NEVROTSKIH“ TEŽAV

Niz motenj in težav, pri katerih se čustveno nelagodje izraža skozi različne telesne, fiziološke in duševne težave; prevladujoči znak je anksioznost oziroma tesnoba.

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Osnovna šola na slovenskem, Bled, 19.4.2013

Kristijan Musek Lešnik: Vedenje tako ali drugače

kristijan.musek-lesnik@ipsos.si

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Motnja osebnosti: sklop patoloških osebnostnih potez, ki privedejo do pomembnih motenj delovanja v duševnosti in v odnosih z drugimi.

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Motnja osebnosti: sklop patoloških osebnostnih potez, ki privedejo do pomembnih motenj delovanja v duševnosti in v odnosih z drugimi.

Vzporedno se pojavljajo motnje v čustvovanju, doživljanju, odzivanju, **vedenju** ter težave v medosebnih odnosih.

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Motnja osebnosti: sklop patoloških osebnostnih potez, ki privedejo do pomembnih motenj delovanja v duševnosti in v odnosih z drugimi.

Vzporedno se pojavljajo motnje v čustvovanju, doživljanju, odzivanju, **vedenju** ter težave v medosebnih odnosih.

Osebnostne motnje so **trajne** duševne in vedenjske značilnosti, kar pomeni, da so nespremenljive ali bolje rečeno, slabo spremenljive.

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Motnja osebnosti: sklop patoloških osebnostnih potez, ki privedejo do pomembnih motenj delovanja v duševnosti in v odnosih z drugimi.

Vzporedno se pojavljajo motnje v čustvovanju, doživljanju, odzivanju, **vedenju** ter težave v medosebnih odnosih.

Osebnostne motnje so **trajne** duševne in vedenjske značilnosti, kar pomeni, da so nespremenljive ali bolje rečeno, slabo spremenljive.

Diagnosticirajo se pri odraslih. Otroci in mladostniki lahko kažejo mnoge opozorilne znake (in imajo še nekaj možnosti za spreminanje); opozorilni znak so motnje vedenja.

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Osnovna šola na slovenskem, Bled, 19.4.2013

Kristijan Musek Lešnik: Vedenje tako ali drugače

kristijan.musek-lesnik@ipsos.si

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Vsak človek ima značilen način odzivanja na ljudi in okolščine – obenem je zmožen spreminjati vzorce reagiranja, če se stari načini izkažejo za neučinkovite – pri os. motnjah pa poskušajo vzdrževati vzorce reagiranja, spreminjati pa okolje.

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Vsak človek ima značilen način odzivanja na ljudi in okolščine – obenem je zmožen spreminjati vzorce reagiranja, če se stari načini izkažejo za neučinkovite – pri os. motnjah pa poskušajo vzdrževati vzorce reagiranja, spreminjati pa okolje.

Pri ljudeh z m. osebnosti namreč prevladujejo disfunkcionalna bazična prepričanja oziroma sheme (*jaz sem center sveta, drugi so ničvredni*), ki nastanejo na podlagi preteklih izkušenj in postanejo del vsakodnevnega procesiranja informacij.

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Vsak človek ima značilen način odzivanja na ljudi in okoliščine – obenem je zmožen spreminjati vzorce reagiranja, če se stari načini izkažejo za neučinkovite – pri os. motnjah pa poskušajo vzdrževati vzorce reagiranja, spreminjati pa okolje.

Pri ljudeh z m. osebnosti namreč prevladujejo disfunkcionalna bazična prepričanja oziroma sheme (*jaz sem center sveta, drugi so ničvredni*), ki nastanejo na podlagi preteklih izkušenj in postanejo del vsakodnevnega procesiranja informacij.

Sebe ne doživljajo kot osebnostno ali duševno motenega (*ni moten on / moteni so vsi drugi*), ne želijo sprememb, saj so njihove (čeprav neprimerne) strategije zanje funkcionalne v mnogih življenjskih okoliščinah.

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Osnovna šola na slovenskem, Bled, 19.4.2013

Kristijan Musek Lešnik: Vedenje tako ali drugače

kristijan.musek-lesnik@ipsos.si

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Nekatera disfunkcionalna bazična prepričanja:

-
-
-
-

(Beck in Freeman, 1990)

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Nekatera disfunkcionalna bazična prepričanja:

- Paranoidna - ljudje so sovražniki
-
-
-

(Beck in Freeman, 1990)

KLINIČNI PSIHOLGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Nekatera disfunkcionalna bazična prepričanja:

- Paranoidna - ljudje so sovražniki
- Narcisistična - sem nekaj posebnega
-
-

(Beck in Freeman, 1990)

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Nekatera disfunkcionalna bazična prepričanja:

- Paranoidna - ljudje so sovražniki
- Narcisistična - sem nekaj posebnega
- Histrionična - moram narediti vtis na druge
-

(Beck in Freeman, 1990)

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Nekatera disfunkcionalna bazična prepričanja:

- Paranoidna - ljudje so sovražniki
- Narcisistična - sem nekaj posebnega
- Histrionična - moram narediti vtis na druge
- Antisocialna - ljudi je potrebno izkoristiti

(Beck in Freeman, 1990)

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Osnovna šola na slovenskem, Bled, 19.4.2013

Kristijan Musek Lešnik: Vedenje tako ali drugače

kristijan.musek-lesnik@ipsos.si

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

-
-

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

- 2,0 % (2000)
-

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

- 2,0 % (2000)
- 5,9 % (2010)

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

- 2,0 % (2000)
- 5,9 % (2010)

Strokovne ocene: 10 do 20% populacije (vse vrste os. motenj).

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

- 2,0 % (2000)
- 5,9 % (2010)

Strokovne ocene: 10 do 20% populacije (vse vrste os. motenj).

Z motnjami osebnosti se povezuje t.i. „mračna trojica osebnostnih lastnosti“, ki jih zaznamuje visoka manipulativnost:

KLINIČNI PSIHOLGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

- 2,0 % (2000)
- 5,9 % (2010)

Strokovne ocene: 10 do 20% populacije (vse vrste os. motenj).

Z motnjami osebnosti se povezuje t.i. „mračna trojica osebnostnih lastnosti“, ki jih zaznamuje visoka manipulativnost: **narcisizem** (*jaz sem središče sveta*),

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

- 2,0 % (2000)
- 5,9 % (2010)

Strokovne ocene: 10 do 20% populacije (vse vrste os. motenj).

Z motnjami osebnosti se povezuje t.i. „mračna trojica osebnostnih lastnosti“, ki jih zaznamuje visoka manipulativnost: **narcisizem** (*jaz sem središče sveta*), **machiavelizem** (*cilj opravičuje sredstva*),

KLINIČNI PSIHOLGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

- 2,0 % (2000)
- 5,9 % (2010)

Strokovne ocene: 10 do 20% populacije (vse vrste os. motenj).

Z motnjami osebnosti se povezuje t.i. „mračna trojica osebnostnih lastnosti“, ki jih zaznamuje visoka manipulativnost: **narcisizem** (*jaz sem središče sveta*), **machiavelizem** (*cilj opravičuje sredstva*), **psihopatija** (*požvižgam se na druge*)

KLINIČNI PSIHOLOGI: DANES V PORASTU MOTNJE OSEBNOSTI

Pogostost - podatki iz ZDA (mejna struktura osebnosti)

- 2,0 % (2000)
- 5,9 % (2010)

Strokovne ocene: 10 do 20% populacije (vse vrste os. motenj).

Z motnjami osebnosti se povezuje t.i. „mračna trojica osebnostnih lastnosti“, ki jih zaznamuje visoka manipulativnost: **narcisizem** (*jaz sem središče sveta*), **machiavelizem** (*cilj opravičuje sredstva*), **psihopatija** (*požvižgam se na druge*) in prepričanje, da so drugi in družba na svetu zato, da služijo mojim interesom – VEDNO VEČ ODRASLIH IN OTROK.

POSLEDICA

Osnovna šola na slovenskem, Bled, 19.4.2013

Kristijan Musek Lešnik: Vedenje tako ali drugače

kristijan.musek-lesnik@ipsos.si

POSLEDICA

Če raziskave držijo, imamo na šolah danes opraviti s približno:

Osnovna šola na slovenskem, Bled, 19.4.2013

Kristijan Musek Lešnik: Vedenje tako ali drugače

kristijan.musek-lesnik@ipsos.si

POSLEDICA

Če raziskave držijo, imamo na šolah danes opraviti s približno:

- 10 % staršev z resnimi motnjami osebnosti

POSLEDICA

Če raziskave držijo, imamo na šolah danes opraviti s približno:

- 10 % staršev z resnimi motnjami osebnosti
- 10 % učencev z vsemi nastavki za resne motnje osebnosti

POSLEDICA

Če raziskave držijo, imamo na šolah danes opraviti s približno:

- 10 % staršev z resnimi motnjami osebnosti
- 10 % učencev z vsemi nastavki za resne motnje osebnosti
- 10 % sodelavci z resnimi motnjami osebnosti

POSLEDICA

Če raziskave držijo, imamo na šolah danes opraviti s približno:

- 10 % staršev z resnimi motnjami osebnosti
- 10 % učencev z vsemi nastavki za resne motnje osebnosti
- 10 % sodelavci z resnimi motnjami osebnosti

Velikokrat se zdi, da 90 % časa in energije porabimo za ukvarjanje s temi 10 % (ker so ukrepi neučinkoviti). Medtem pa zanemarjamo tiho večino, ki je zaradi svoje „neproblematičnosti“ odrinjena ob stran.

POSLEDICA

Če raziskave držijo, imamo na šolah danes opraviti s približno:

- 10 % staršev z resnimi motnjami osebnosti
- 10 % učencev z vsemi nastavki za resne motnje osebnosti
- 10 % sodelavci z resnimi motnjami osebnosti

Velikokrat se zdi, da 90 % časa in energije porabimo za ukvarjanje s temi 10 % (ker so ukrepi neučinkoviti). Medtem pa zanemarjamo tiho večino, ki je zaradi svoje „neproblematičnosti“ odrinjena ob stran.

Ker se pretirano ukvarjamo z manjšino motenih in jim namenjamo izjemno pozornost,

POSLEDICA

Če raziskave držijo, imamo na šolah danes opraviti s približno:

- 10 % staršev z resnimi motnjami osebnosti
- 10 % učencev z vsemi nastavki za resne motnje osebnosti
- 10 % sodelavci z resnimi motnjami osebnosti

Velikokrat se zdi, da 90 % časa in energije porabimo za ukvarjanje s temi 10 % (ker so ukrepi neučinkoviti). Medtem pa zanemarjamo tiho večino, ki je zaradi svoje „neproblematičnosti“ odrinjena ob stran.

Ker se pretirano ukvarjamo z manjšino motenih in jim namenimo izjemno pozornost, v mnogih primerih s tem celo utrjujemo njihove motene vedenjske vzorce (v primerih motenj osebnosti s tem utrjujemo prepričanja o njihovi izjemnosti in patološke vzorce).

POSLEDICA

Če raziskave držijo, imamo na šolah danes opraviti s približno:

- 10 % staršev z resnimi motnjami osebnosti
- 10 % učencev z vsemi nastavki za resne motnje osebnosti
- 10 % sodelavci z resnimi motnjami osebnosti

Velikokrat se zdi, da 90 % časa in energije porabimo za ukvarjanje s temi 10 % (ker so ukrepi neučinkoviti). Medtem pa zanemarjamo tiho večino, ki je zaradi svoje „neproblematičnosti“ odrinjena ob stran.

Ker se pretirano ukvarjamo z manjšino motenih in jim namenjamo izjemno pozornost, v mnogih primerih s tem celo utrjujemo njihove motene vedenjske vzorce (v primerih motenj osebnosti s tem utrjujemo prepričanja o njihovi izjemnosti in patološke vzorce).

Pri delu z osebnostnimi motnjami odpovejo tradicionalni pristopi in „zdrava pamet“

